(ฎีกาย่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๑/๒๕๖๕

(บริษัทเอฟ.บี.ที.สปอร์ตคอมเพล็กซ์จำกัด ลูกหนี้ผู้ร้องขอ คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชี่ยนเกมส์ ๑๙๙๘ (BAGOC) หรือ คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชี่ยนเกมส์ ครั้งที่ ๑๓ กับพวก ผู้คัดค้าน)

แพ่ง ใช้สิทธิโดยสุจริต (ม.๕)

พระราชบัญญัติ ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ (ม.๓๓, ม.๖๐/๒, ม.๖๐/๔๒, ม.๖๐/๔๘, ม.๖๐/๕๗, ม.๖๐/๕๘, ม.๖๐/๗๐)

ในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๕๗ มิได้บังคับว่าศาลจะต้องทำการไต่สวนพยานฝ่ายผู้ทำแผนและผู้คัดค้านเสมอไป ย่อมอยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาเห็นสมควรเป็นเรื่องๆ ไป ในวันพิจารณาแผน ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ คำคัดค้านของผู้คัดค้านทั้งสอง คำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของผู้คัดค้านทั้งสองแล้วเห็นว่ามีข้อเท็จจริงและรายละเอียดเพียงพอแก่การพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ การที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้งดการไต่สวนและให้คู่ความทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องยื่นคำแถลงการณ์เพื่อให้โอกาสเสนอข้อเท็จจริงเพิ่มเติมประกอบการพิจารณา และข้อเท็จจริง

ที่ได้มาทั้งหมดมีสาระสำคัญเพียงพอแก่การพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วยแผน ศาลล้มละลายกลางจึงชอบที่จะงดไต่สวนพยานทั้งฝ่ายผู้ทำแผนและผู้คัดค้านทั้งสองได้

วิธีการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ หมวด ๓/๑ ว่าด้วยกระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ต้องนำบทบัญญัติพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ หมวด ๑ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๙๐/๒ วรรคสอง

พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ หมวด ๑ ส่วนที่ ๓ ว่าด้วยการประชุมเจ้าหนี้ มาตรา ๓๓ บัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุมเจ้าหนี้ทุกคราว และให้มีรายงานการประชุม ลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เก็บไว้เป็นหลักฐาน ดังนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นประธานการประชุมจึงเป็นผู้เสนอหัวข้อให้ที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาและควบคุมการประชุมเจ้าหนี้ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยตามข้อเท็จจริงของแต่ละคดี แม้คำร้องขอแก้ไขแผนของผู้คัดค้านทั้งสองจะมีประเด็นต่างๆ รวม ๔ ประเด็น แต่ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่ได้ร่วมกันให้ลงมติเป็นรายประเด็น จึงเป็นดุลพินิจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นประธานในที่ประชุมที่จะพิจารณาว่าจะให้ลงมติแยกหรือรวมก็ได้ การดำเนินการประชุมเจ้าหนี้ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ชอบแล้ว

ศาลมีคำสั่ง
กรรมการของผู้ทำแ
ต้องรู้ข้อเท็จจริงอัน
หนี้สินรวมถึงภาระ
บัญญัติล้มละลาย ๑
แผนฟื้นฟูกิจการที่ศ
ที่อาจขอรับชำระห
ชำระหนี้ในการฟื้นฟ
ต้องตั้งอยู่บนความ
เขียนข้อความระบุ
อาจได้รับอันเกี่ยวเ
ฟื้นฟูกิจการ เป็นกา
มีลักษณะเป็นเงื่อน
ความรับผิดในอนาค
ชำระหนี้ที่ส่อไปในท
ข้อความยกเว้นความ
ตามพระราช
และมาตรา ๙๐/๗๔
กฎหมายกำหนดว่า
ทำให้เจ้าหนี้ได้รับช
ลูกหนี้ล้มละลาย ผู้

ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการโดยตั้งลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน ทั้งกรรมการของผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผนเป็นกรรมการของลูกหนี้ย่อมต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน หนี้สินรวมถึงภาระและผลประโยชน์ทั้งปวงของลูกหนี้ และพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๖๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้แผนฟื้นฟูกิจการที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแล้วจะมีผลผูกมัดเจ้าหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้และเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามมาตรา ๙๐/๒๗ แผนฟื้นฟูกิจการจึงต้องตั้งอยู่บนความสุจริตของผู้ทำแผนเป็นสำคัญ การที่ผู้ทำแผนเขียนข้อความระบุสงวนสิทธิเกี่ยวกับความเสียหายใดๆ ที่บุคคลใดอาจได้รับอันเกี่ยวเนื่องมาจากหรือโดยเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ เป็นการยกเว้นความรับผิดล่วงหน้าเอาไว้อย่างกว้างขวาง มีลักษณะเป็นเงื่อนไขที่จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ให้ผู้ทำแผนหลุดพ้นจากความรับผิดในอนาคตอย่างสิ้นเชิง เป็นการใช้สิทธิแห่งตนหรือเป็นการชำระหนี้ที่ส่อไปในทางไม่สุจริต ดังนั้น แผนฟื้นฟูกิจการไม่อาจเขียนข้อความยกเว้นความรับผิดล่วงหน้าของผู้ทำแผนไว้ได้

ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๕๘ และมาตรา ๙๐/๗๐ ความสำเร็จของแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายกำหนดว่าอย่างน้อยเมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ผู้บริหารแผนจะขอให้ศาลยกเลิกการฟื้นฟูกิจการได้

ก็ต่อเมื่อเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย เมื่อแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ บทที่ ๑๓ ข้อ ๑๓.๒ ผลสำเร็จของแผนระบุว่า “ในระหว่างกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน หากมีเหตุการณ์ดังต่อไปนี้เกิดขึ้นครบถ้วนให้ถือว่าการฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผนแล้ว (ก) บริษัทโดยผู้บริหารแผนดำเนินการชำระหนี้ในจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหนี้ที่ต้องชำระตามแผน หรือ (ข) จำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ที่บริษัทโดยผู้บริหารแผนต้องดำเนินการชำระหนี้เหลือน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ทั้งหมด” ดังนั้น การที่แผนของลูกหนี้ในข้อ ๑๓.๒ (ข) กำหนดให้ผู้บริหารแผนขอยกเลิกการฟื้นฟูกิจการได้เพียงแค่จำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ที่บริษัทโดยผู้บริหารแผนต้องดำเนินการชำระหนี้เหลือน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ทั้งหมดโดยไม่คำนึงว่าเจ้าหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการจะได้รับชำระหนี้ไปเท่าใดหรือไม่ แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ข้อนี้จึงไม่ชอบ

แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มีรายการในแผนที่เขียนข้อความยกเว้นความรับผิดล่วงหน้าของผู้ทำแผนไว้ในหมายเหตุถึงผู้อ่านที่ไม่ชอบ และแผนกำหนดให้ผู้บริหารแผนขอยกเลิกการล้มละลายได้เพียงแค่จำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ที่บริษัทโดยผู้บริหารแผนต้องดำเนินการชำระหนี้เหลือน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ทั้งหมด โดยไม่คำนึงว่าเจ้าหนี้ตามแผนฟื้นฟูจะได้รับชำระหนี้ไปเท่าใดเป็นรายการในแผนที่ไม่ชอบ และศาลไม่อาจเห็นชอบด้วยแผนได้ คำสั่งของศาล

ล้มละลายกลางที่เห็
ยกเลิกการฟื้นฟูกิจก
เมื่อศาลฎีกา
เห็นชอบด้วยแผนแ
ศาลฎีกามีอำนาจมี
ฟื้นฟูกิจการของลูกห
ชอบด้วยแผนของศา
ตัว สิทธิและหน้าที่ข
ที่มีอยู่ก่อนศาลมีคำ
หนี้ตามเงื่อนไขความ
คำสั่งให้ยกเลิกการฟื้
ทำให้หนี้ที่เจ้าหนี้ทั้ง
ลูกหนี้ยังคงต้องรับผิ

คดีสืบเนื่องม
ล้มละลายกลางมีค
ผู้ทำแผน ต่อมาเจ้า
เมื่อวันที่ ๒๗ สิงห
แก้ไขของผู้ทำแผน
แผนที่มีการแก้ไขดัง

ที่ศาลมีคำพิพากษาให้
หนี้ บทที่ ๑๓ ข้อ ๑๓.๒
ระยะเวลาในการดำเนิน
ขึ้นครบถ้วนให้ถือว่าการ
เผนแล้ว (ก) บริษัทโดย
ม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐
ข) จำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ที่
หนี้เหลือน้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
รที่แผนของลูกหนี้ในข้อ
การฟื้นฟูกิจการได้เพียง
,ผนต้องดำเนินการชำระ
าหนี้ทั้งหมดโดยไม่คำนึง
หนี้ไปเท่าใดหรือไม่ แผน

รในแผนที่เขียนข้อความ
,นหมายเหตุถึงผู้อ่านที่ไม่
ยกเลิกการล้มละลายได้
ริหารแผนต้องดำเนินการ
ลุ่มเจ้าหนี้ทั้งหมด โดยไม่
ะหนี้ไปเท่าใดเป็นรายการ
วยแผนได้ คำสั่งของศาล

ล้มละลายกลางที่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ

เมื่อศาลฎีกาไม่อาจเห็นชอบด้วยแผน แม้ศาลล้มละลายกลางเห็นชอบด้วยแผนและมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว , ศาลฎีกามีอำนาจมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนและยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ซึ่งมีผลทำให้คำสั่งฟื้นฟูกิจการและคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนของศาลล้มละลายกลางเป็นอันถูกยกเลิกเพิกถอนไปในตัว สิทธิและหน้าที่ของลูกหนี้กับเจ้าหนี้ทั้งปวงย่อมกลับไปเป็นดังเดิมที่มีอยู่ก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ แม้ลูกหนี้ได้ดำเนินการชำระหนี้ตามเงื่อนไขความสำเร็จที่กำหนดในแผนจนศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ยกเลิกการฟื้นฟูกิจการแล้วก็ตาม การชำระหนี้นั้นมีผลเพียงทำให้หนี้ที่เจ้าหนี้ทั้งปวงมีต่อลูกหนี้เป็นอันระงับไปเท่าที่ลูกหนี้ได้ชำระ ลูกหนี้ยังคงต้องรับผิดชำระหนี้ส่วนที่ขาด

คดีสืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และตั้งลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน ต่อมาเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานว่า ที่ประชุมเจ้าหนี้เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติยอมรับแผนและแผนที่มีการแก้ไขของผู้ทำแผน ขอให้ศาลนัดพิจารณาว่าจะเห็นชอบด้วยแผนและแผนที่มีการแก้ไขดังกล่าวหรือไม่

ผู้คัดค้านทั้งสองยื่นคำคัดค้านในทำนองเดียวกันว่า ผู้คัดค้านทั้งสองเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๒๕ ก่อนการประชุมเจ้าหนี้ผู้คัดค้านทั้งสองได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขแผนในหลายประเด็นต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รวม ๔ ฉบับ แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์พิจารณาว่าเป็นคำร้องขอแก้ไขแผนที่เกี่ยวเนื่องกันจึงรวมเป็นคำร้องขอแก้ไขแผนเพียง ๑ ฉบับ และให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติเพียง ๑ ครั้ง ทั้งที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ควรให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาลงมติคำร้องขอแก้ไขแผนของผู้คัดค้านทั้งสองทุกคำร้องแยกกัน การดำเนินการประชุมเจ้าหนี้ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงไม่ชอบ แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่มีการแก้ไขตามมติที่ประชุมเจ้าหนี้ มีรายการในแผนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การจัดกลุ่มเจ้าหนี้เพื่อให้ได้รับชำระหนี้มีความไม่เป็นธรรมทั้งจำนวนที่จะได้รับชำระหนี้และกำหนดเวลาชำระหนี้ และแผนฟื้นฟูกิจการมีเงื่อนไขในการให้ผู้บริหารแผนยกเลิกการฟื้นฟูกิจการได้เร็วเกินไป ขอให้มีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งงดการไต่สวนและให้คู่ความทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องยื่นคำแถลงการณ์ต่อศาลภายใน ๑๕ วัน นับจากวันนัดพิจารณาแผน แล้วมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนและแผนที่แก้ไขตามมติที่ประชุมเจ้าหนี้ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ผู้คัดค้านทั้งสองยื่นคำร้องขออนุญาตอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษมีคำสั่งว่า คำสั่งของศาลล้มละลายกลางที่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการและแผนที่มีการแก้ไขตามมติ

ของที่ประชุมเจ้าหนี้
อนุญาตให้อุทธรณ์ ย
ผู้คัดค้านทั้ง
ระหว่างการ
ยกเลิกการฟื้นฟูกิจก
๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/
ศาลฎีกาแผ
คู่ความมิได้ฎีกาโต้แ
ของลูกหนี้โดยยื่นคำ
จากที่ผู้ทำแผนส่งเ
ประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิ
สิงหาคม ๒๕๖๑ ผู้คัด
พิทักษ์ทรัพย์ตามคำ
เจ้าพนักงานพิทักษ์
รวมไว้เป็นคำร้องขอ
แก้ไขแผนต่อเจ้าพนั
๒๕๖๑ จำนวน ๑ ฉ
แก้ไขแผนฉบับที่ ๒ ใ
เป็นเจ้าหนี้ที่มีสิท
๙๙๙,๔๒๖,๘๓๑.๐
ชี้แจงเกี่ยวกับแผนแ

เดียวกันว่า ผู้คัดค้าน
ำหนี้ผู้คัดค้านทั้งสอง
จเจ้าพนักงานพิทักษ์
รัพย์พิจารณาว่าเป็น
ร้องขอแก้ไขแผนเพียง
ครั้ง ทั้งที่เจ้าพนักงาน
ลงมติคำร้องขอแก้ไข
ารดำเนินการประชุม
แผนฟื้นฟูกิจการของ
ายการในแผนที่ไม่ชอบ
ชำระหนี้มีความไม่เป็น
วลาชำระหนี้ และแผน
เลิกการฟื้นฟูกิจการได้
ฟูกิจการของลูกหนี้
นและให้คู่ความทุกฝ่าย
๑๕ วัน นับจากวันนัด
ะแผนที่แก้ไขตามมติที่

ทธรณ์
คำสั่งของศาลล้มละลาย
นที่มีการแก้ไขตามมติ

ของที่ประชุมเจ้าหนี้ชอบแล้ว ไม่มีกรณีต้องแก้ไข จึงไม่มีเหตุสมควรอนุญาตให้อุทธรณ์ยกคำร้อง

ผู้คัดค้านทั้งสองฎีกาโดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา

ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๗๐

ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่คู่ความมิได้ฎีกาโต้แย้งกันรับฟังเป็นยุติว่า ผู้คัดค้านทั้งสองเป็นเจ้าหนี้ของลูกหนี้โดยยื่นคำขอรับชำระหนี้เป็นเจ้าหนี้รายที่ ๒๕ ภายหลังจากที่ผู้ทำแผนส่งแผนฟื้นฟูกิจการ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ผู้คัดค้านทั้งสองยื่นคำร้องขอแก้ไขแผนต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามคำร้องลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ รวม ๔ ฉบับ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รับคำร้องขอแก้ไขแผนของผู้คัดค้านทั้งสองรวมไว้เป็นคำร้องขอแก้ไขแผนฉบับที่ ๑ และผู้ทำแผนได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขแผนต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามคำร้องลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ฉบับ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รับไว้เป็นคำร้องขอแก้ไขแผนฉบับที่ ๒ ในวันประชุมเจ้าหนี้มีเจ้าหนี้มาร่วมประชุม ๓๓ ราย เป็นเจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียง ๒๙ ราย รวมเป็นจำนวนหนี้ ๙๙๙,๔๒๖,๘๓๑.๐๘ บาท เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ให้ผู้ทำแผนชี้แจงเกี่ยวกับแผนและคำร้องขอแก้ไขแผนให้เจ้าหนี้ทราบพร้อมซักถาม

จนเสร็จสิ้น และให้ผู้คัดค้านทั้งสองชี้แจงเกี่ยวกับคำร้องขอแก้ไขแผนให้เจ้าหนี้ทราบพร้อมซักถามจนเสร็จสิ้น หลังจากนั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาลงมติว่าจะแก้ไขแผนตามคำร้องของผู้ทำแผนและผู้คัดค้านทั้งสองหรือไม่ ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาแล้วมีมติโดยจำนวนหนี้ข้างมากให้แก้ไขแผนตามคำร้องฉบับที่ ๒ ของผู้ทำแผน ส่วนคำร้องฉบับที่ ๑ ของผู้คัดค้านทั้งสองที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติไม่ให้แก้ไข เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบถามแล้ว ผู้ทำแผนแถลงยอมแก้ไขแผนตามคำร้องฉบับที่ ๒ ที่ผ่านมติที่ประชุมเจ้าหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาและลงมติ ผลปรากฏว่าเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑, ๓, ๕ และ ๑๑ ซึ่งมิใช่กลุ่มเจ้าหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๔๖ ทวิ มีมติของเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมากและมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ในกลุ่มนั้นซึ่งได้เข้าประชุมด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น เมื่อนับรวมจำนวนของเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนและแผนที่มีการแก้ไขในที่ประชุมเจ้าหนี้ทุกกลุ่มแล้วมีจำนวนหนี้ ๕๒๖,๔๐๓,๗๘๒.๔๘ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๔๑ ของเจ้าหนี้ที่ได้เข้าประชุมด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสองในประการแรกว่า คำสั่งของศาลล้มละลายกลางที่ให้งดการไต่สวน

พยานในชั้นพิจารณ
ชอบหรือไม่ ที่ผู้คัด
คำสั่งงดการไต่สวนแ
ต่อศาลภายใน ๑๕
ฟื้นฟูกิจการแทนก
ผู้คัดค้าน ทั้งที่ผู้คัด
คัดค้านแผนฟื้นฟูกิจ
การพิจารณาให้ควา
พิจารณาแผนฟื้นฟูกิ
๒๔๘๓ มาตรา ๙๐
พิจารณาคำชี้แจงข
ข้อคัดค้านของลูกหนี้
ซึ่งไม่ได้ลงมติยอมรั
ศาลจะต้องทำการไ
จึงย่อมอยู่ในดุลพินิ
เมื่อในวันพิจารณาแ
กิจการ คำคัดค้านข
ทรัพย์และผู้ทำแผนร
ข้อเท็จจริงและรายง
เห็นชอบหรือไม่เห็น
กลางมีคำสั่งให้งดก

งคำร้องขอแก้ไขแผน
จากนั้นเจ้าพนักงาน
จ้ว่าจะแก้ไขแผนตาม
ไม่ ที่ประชุมเจ้าหนี้
แผนตามคำร้องฉบับที่
ค้านทั้งสองที่ประชุม
ย์สอบถามแล้ว ผู้ทำ
านมติที่ประชุมเจ้าหนี้
ี้พิจารณาและลงมติ
๑ ซึ่งมิใช่กลุ่มเจ้าหนี้
งมาตรา ๙๐/๔๖ ทวิ มี
ม่น้อยกว่าสองในสาม
ซึ่งได้เข้าประชุมด้วย
นที่ประชุมเจ้าหนี้และ
มจำนวนของเจ้าหนี้ที่
งเจ้าหนี้ทุกกลุ่มแล้วมี
นร้อยละ ๕๒.๔๑ ของ
เทะให้ผู้อื่นเข้าประชุม
นนในมตินั้น
งผู้คัดค้านทั้งสองใน
งางที่ให้งดการไต่สวน

พยานในชั้นพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ชอบหรือไม่ ที่ผู้คัดค้านทั้งสองฎีกาว่า การที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งงดการไต่สวนและให้คู่ความทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องยื่นคำแถลงการณ์ต่อศาลภายใน ๑๕ วัน นับจากวันนัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการแทนการไต่สวนพยานทั้งจากฝ่ายผู้ทำแผนและฝ่ายผู้คัดค้าน ทั้งที่ผู้คัดค้านทั้งสองมีความประสงค์ที่จะนำสืบพยานเพื่อคัดค้านแผนฟื้นฟูกิจการ ทำให้ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ใช้ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วยแผนไม่เพียงพอนั้น เห็นว่า ในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๕๗ บัญญัติว่า “ในการพิจารณาแผน ให้ศาลพิจารณาคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงตามมาตรา ๙๐/๓๐ ซึ่งไม่ได้ลงมติยอมรับแผน” ตามบทบัญญัติดังกล่าวมิได้บังคับว่าศาลจะต้องทำการไต่สวนพยานฝ่ายผู้ทำแผนและผู้คัดค้านเสมอไป จึงย่อมอยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาเห็นสมควรเป็นเรื่องๆ ไป เมื่อในวันพิจารณาแผน ศาลล้มละลายกลางได้พิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ คำคัดค้านของผู้คัดค้านทั้งสอง คำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผนรวมทั้งข้อคัดค้านของผู้คัดค้านทั้งสองแล้วเห็นว่ามีข้อเท็จจริงและรายละเอียดชัดเจนเพียงพอแก่การพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ การที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้งดการไต่สวนและให้คู่ความทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องยื่น

คำแถลงการณ์ต่อศาลภายใน ๑๕ วัน นับจากวันนัดพิจารณาแผน เพื่อให้โอกาสคู่ความทุกฝ่ายเสนอข้อเท็จจริงเพิ่มเติมประกอบการพิจารณา ทั้งผู้ทำแผนและผู้คัดค้านทั้งสองก็ได้ยื่นคำแถลงการณ์ประกอบการพิจารณาของศาลแล้ว ข้อเท็จจริงที่ได้มาทั้งหมดจึงมีสาระสำคัญเพียงพอแก่การพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วยแผน กรณีจึงไม่จำต้องไต่สวนพยานทั้งฝ่ายผู้ทำแผนและผู้คัดค้านทั้งสองอีก คำสั่งของศาลล้มละลายกลางที่ให้งดไต่สวนจึงชอบแล้ว ฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสองฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสองในประการต่อไปว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการประชุมเจ้าหนี้ชอบหรือไม่ ที่ผู้คัดค้านทั้งสองฎีกาว่า ผู้คัดค้านทั้งสองขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการตามคำร้องขอแก้ไขแผนลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ รวม ๔ ฉบับ โดยแต่ละฉบับขอแก้ไขในประเด็นที่แตกต่างกัน ได้แก่ ประเด็นที่ ๑ การแก้ไขการชำระหนี้ตามแผน ประเด็นที่ ๒ ผลสำเร็จของแผนฟื้นฟูกิจการ ประเด็นที่ ๓ ข้อยกเว้นความรับผิดทางแพ่ง และประเด็นที่ ๔ การบังคับและไถ่ถอนหลักประกัน ในกรณีที่มีเจ้าหนี้มีประกันและความรับผิดของผู้ค้ำประกัน ซึ่งที่ประชุมเจ้าหนี้จะต้องพิจารณาลงมติในทุกคำร้อง แต่ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการหรือไม่ หรือจะแก้ไขอย่างไร เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาโดยรวมลงมติคำร้องขอแก้ไขแผนของผู้คัดค้านทั้งสองเป็นเพียง ๑ ฉบับ โดยพิจารณาว่าเป็นคำร้องขอแก้ไข

แผนที่เกี่ยวเนื่องกันเ
ดุลพินิจของเจ้าพนักง
ชอบนั้น เห็นว่า ตา
แผนฟื้นฟูกิจการของ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ท
ที่ ๒ ว่า เจ้าพนักงานพิ
ที่ขอแก้ไขแผนชี้แจงค
และให้เจ้าหนี้ซักถาม
สิ้นแล้วในวาระ ๓ จึ
ของเจ้าหนี้หรือไม่ โด
ได้ลงลายมือชื่อไว้ในร
การประชุมเจ้าหนี้เพื่อ
ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘
การฟื้นฟูกิจการของ
บทบัญญัติของพระรา
ที่ ๓ ว่าด้วยการประชุม
วรรคสอง โดยในหมว
บัญญัติว่า “ให้เจ้าพ
เจ้าหนี้ทุกคราว และใ
พิทักษ์ทรัพย์เก็บไว้เ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรั

าวันนัดพิจารณาแผน
เพิ่มเติมประกอบการ
ได้ยื่นคำแถลงการณ์
ริงที่ได้มาทั้งหมดจึงมี
ห็นชอบด้วยแผน กรณี
จัดค้านทั้งสองอีกคำสั่ง
แล้ว ฎีกาของผู้คัดค้าน

งผู้คัดค้านทั้งสองใน
เนินการประชุมเจ้าหนี้
นทั้งสองขอแก้ไขแผน
๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ รวม
าต่างกันได้แก่ ประเด็น
ที่ ๒ ผลสำเร็จของแผน
งทางแพ่ง และประเด็น
รณีที่มีเจ้าหนี้มีประกัน
เจ้าหนี้จะต้องพิจารณา
งพิจารณาว่าจะยอมรับ
ำพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
าร้องขอแก้ไขแผนของ
าว่าเป็นคำร้องขอแก้ไข

แผนที่เกี่ยวเนื่องกันและไม่สอบถามผู้คัดค้านทั้งสองก่อน การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และการลงมติของเจ้าหนี้จึงไม่ชอบนั้น เห็นว่า ตามรายงานการประชุมเจ้าหนี้เพื่อลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ จัดทำโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่ยื่นต่อศาลมีการระบุรายละเอียดในวาระที่ ๒ ว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ให้ผู้คัดค้านทั้งสองในฐานะเจ้าหนี้ที่ขอแก้ไขแผนชี้แจงคำร้องขอแก้ไขแผนให้ที่ประชุมเจ้าหนี้รับทราบและให้เจ้าหนี้ซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดของแผนจนเสร็จสิ้นแล้วในวาระ ๓ จึงจะพิจารณาและลงมติว่าจะยอมให้แก้ไขแผนของเจ้าหนี้หรือไม่ โดยผู้คัดค้านทั้งสองและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ลงลายมือชื่อไว้ในรายงานการประชุมด้วย ทั้งเมื่อพิจารณาตามวิธีการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ หมวด ๓/๑ ว่าด้วยกระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ หมวด ๑ ส่วนที่ ๓ ว่าด้วยการประชุมเจ้าหนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม ตามมาตรา ๙๐/๒ วรรคสอง โดยในหมวด ๑ ส่วนที่ ๓ ในบทบัญญัติดังกล่าวมาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุมเจ้าหนี้ทุกคราว และให้มีรายงานการประชุมลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เก็บไว้เป็นหลักฐาน” ดังนี้ เมื่อกฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุมเจ้าหนี้ เจ้าพนักงาน

พิทักษ์ทรัพย์จึงเป็นผู้เสนอหัวข้อให้ที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาและควบคุมการประชุมเจ้าหนี้ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยโดยพิจารณาไปตามข้อเท็จจริงของแต่ละคดี ดังนั้น แม้คำร้องขอแก้ไขแผนของผู้คัดค้านทั้งสองจะมีประเด็นต่างๆ รวม ๔ ประเด็น แต่เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่ได้ร่วมกันให้ลงมติเป็นรายประเด็น กรณีจึงเป็นดุลพินิจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นประธานในที่ประชุมที่จะพิจารณาว่าจะให้ลงมติแยกหรือรวมก็ได้ การดำเนินการประชุมเจ้าหนี้ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงชอบแล้ว ฎีกาข้อนี้ของผู้คัดค้านทั้งสองฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสองในประการต่อไปว่า ผู้ทำแผนสามารถเขียนระบุยกเว้นความรับผิดของตนเองไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการได้หรือไม่ ที่ผู้คัดค้านทั้งสองฎีกาว่า ผู้ทำแผนระบุข้อความในแผนในหน้าที่ระบุว่า หมายเหตุถึงผู้อ่านย่อหน้าสุดท้ายว่า “ผู้ทำแผนขอสงวนสิทธิโดยชัดแจ้งเกี่ยวกับความเสียหายใดๆที่บุคคลใดอาจได้รับอันเนื่องมาจากหรือโดยเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการฉบับนี้” เป็นข้อความที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะขัดกับหลักในการทำสัญญาทางแพ่งซึ่งลูกหนี้ในฐานะผู้ทำแผนไม่ควรมีสิทธิยกเว้นความรับผิดของตนต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากข้อเท็จจริงที่ลูกหนี้รู้อยู่แล้วนั้น เห็นว่า แผนฟื้นฟูกิจการฉบับที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ยอมรับเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีหมายเหตุถึงผู้อ่านระบุข้อความตามที่ผู้คัดค้านทั้งสองฎีกามาจริง ทั้งนี้กระบวนการฟื้นฟูกิจการมีเป้าหมายสำคัญเพื่อแก้ไขกิจการของ

ลูกหนี้ที่ประสบปัญ
ล้มละลายรวมไปถึงเ
อันเป็นผลดีทางเศรษ
โดยใช้แผนจึงเป็นข้อ
ผู้ทำแผนเกี่ยวกับวิธีก
ให้เหมาะสมกับสภา
อาจมีเหตุการณ์ที่ไม่อ
ก็เป็นข้อเท็จจริงที่จะ
ของแต่ละฝ่ายไปตาม
อย่างยิ่งในคดีนี้ศาลมี
ทั้งกรรมการของผู้ทำ
ด้วยซึ่งย่อมต้องรู้ข้อเท็
ทรัพย์สิน หนี้สิน รวม
อย่างดี โดยที่พระราช
วรรคหนึ่ง บังคับว่า
จะมีผลผูกมัดเจ้าหนี้ที่
ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้
เช่นนี้ แผนฟื้นฟูกิจ
เป็นสำคัญ การที่ผู้ท
เกี่ยวกับความเสียหา
หรือ โดยเกี่ยวข้องกับ

ลูกหนี้ที่ประสบปัญหามีหนี้สินล้นพ้นตัวและมิให้กิจการต้องล้มละลายรวมไปถึงเพื่อรักษามูลค่าทางธุรกิจให้ดำเนินการต่อไปได้อันเป็นผลดีทางเศรษฐกิจมากกว่า ดังนั้น มาตรการในการแก้ไขฟื้นฟูโดยใช้แผนจึงเป็นข้อตกลงร่วมกันของบรรดาเจ้าหนี้และลูกหนี้รวมทั้งผู้ทำแผนเกี่ยวกับวิธีการชำระหนี้และปรับโครงสร้างหนี้ซึ่งจะพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ของธุรกิจของลูกหนี้ แม้ว่าในอนาคตอาจมีเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดหมายได้เกิดขึ้นตามที่ผู้ทำแผนกล่าวอ้างก็เป็นข้อเท็จจริงที่จะต้องพิจารณาปัญหาข้อขัดข้องและความรับผิดของแต่ละฝ่ายไปตามพฤติการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีนี้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการโดยตั้งลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน ทั้งกรรมการของผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผนก็เป็นกรรมการของลูกหนี้ด้วยซึ่งย่อมต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน หนี้สิน รวมถึงภาระและผลประโยชน์ทั้งปวงของลูกหนี้เป็นอย่างดี โดยที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๖๐ วรรคหนึ่ง บังคับว่า แผนฟื้นฟูกิจการที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแล้วจะมีผลผูกมัดเจ้าหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้และเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙๐/๒๗ เช่นนี้ แผนฟื้นฟูกิจการจึงต้องตั้งอยู่บนความสุจริตของผู้ทำแผนเป็นสำคัญ การที่ผู้ทำแผนเขียนข้อความระบุสงวนสิทธิโดยชัดแจ้งเกี่ยวกับความเสียหายใดๆ ที่บุคคลใดอาจได้รับอันเกี่ยวเนื่องมาจากหรือ โดยเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ จึงเป็นการยกเว้น

าหนี้เพื่อพิจารณาและ
ยโดยพิจารณาไปตาม
ก้ไขแผนของผู้คัดค้าน
อที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่ได้
ลพินิจของเจ้าพนักงาน
พิจารณาว่าจะให้ลงมติ
าหนี้ของเจ้าพนักงาน
นทั้งสองฟังไม่ขึ้น
งผู้คัดค้านทั้งสองใน
ยกเว้นความรับผิดของ
จ้านทั้งสองฎีกาว่า ผู้ทำ
ายเหตุถึงผู้อ่านย่อหน้า
งเกี่ยวกับความเสียหาย
ยเกี่ยวข้องกับการจัดทำ
อบด้วยกฎหมายเพราะ
หนี้ในฐานะผู้ทำแผนไม่
เสียหายที่เกิดขึ้นอันเป็น
ห็นว่า แผนฟื้นฟูกิจการ
๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ มี
ค้านทั้งสองฎีกามาจริง
คัญเพื่อแก้ไขกิจการของ

ความรับผิดล่วงหน้าเอาไว้อย่างกว้างขวางมีลักษณะเป็นเงื่อนไขที่จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ให้ผู้ทำแผนหลุดพ้นจากความรับผิดในอนาคตอย่างสิ้นเชิง อันเป็นการใช้สิทธิแห่งตนหรือเป็นการชำระหนี้ที่ส่อไปในทางไม่สุจริต ดังนั้น แผนฟื้นฟูกิจการจึงไม่อาจเขียนข้อความยกเว้นความรับผิดล่วงหน้าของผู้ทำแผนไว้ได้ ฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสองฟังขึ้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสองในประการต่อไปว่า คำสั่งศาลล้มละลายกลางที่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ชอบหรือไม่ที่ผู้คัดค้านทั้งสองฎีกาว่าแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้กำหนดให้เจ้าหนี้แต่ละกลุ่มได้รับชำระหนี้ไม่เท่าเทียมกันทั้งจำนวนหนี้และระยะเวลาชำระหนี้ แผนฟื้นฟูกิจการมีเงื่อนไขให้ผู้บริหารแผนขอยกเลิกการฟื้นฟูกิจการได้เร็วและไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้ทั้งหลายนั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๕๘ บัญญัติว่า “ให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเมื่อศาลพิจารณาแล้ว เห็นว่า (๑) แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๙๐/๔๒ (๒) ข้อเสนอในการชำระหนี้ไม่ขัดต่อมาตรา ๙๐/๔๒ ตรี และในกรณีที่มติยอมรับแผนเป็นมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ (๒) ข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นจะต้องเป็นไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เว้นแต่เจ้าหนี้นั้นจะให้ความยินยอมและ (๓) เมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย...” และมาตรา ๙๐/๗๐ บัญญัติว่า “ถ้าผู้บริหารของลูกหนี้ ผู้บริหารแผน

ผู้บริหารแผนชั่วคราวห
ว่าการฟื้นฟูกิจการไ
รายงานขอให้ศาลมีคำ
จะเห็นได้ว่าความสำเร็
กำหนดไว้ว่าอย่างน้อ
เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไ
ล้มละลาย ผู้บริหารแ
ต่อเมื่อเจ้าหนี้ได้รับชำ
ลูกหนี้ล้มละลาย ดังนั้
ข้อ ๑๓.๒ ผลสำเร็จข
ในการดำเนินการตามแ
ให้ถือว่าการฟื้นฟูกิจก
บริษัทโดยผู้บริหารแ
ร้อยละ ๕๐ ของจำนว
เจ้าหนี้ที่บริษัทโดยผู้บ
กว่ากึ่งหนึ่งของจำนว
ลูกหนี้ในข้อ ๑๓.๒ (
กิจการได้เพียงแค่จำน
ดำเนินการชำระหนี้เหลื
โดยไม่คำนึงว่าเจ้าหนี้
หรือไม่ แผนฟื้นฟูกิจก

ณะเป็นเงื่อนไขที่จะยก
รับผิดในอนาคตอย่าง
ชำระหนี้ที่ส่อไปในทาง
นข้อความยกเว้นความ
ค้านทั้งสองฟังขึ้น
งผู้คัดค้านทั้งสองใน
เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟู
ฎีกาว่าแผนฟื้นฟูกิจการ
ำระหนี้ไม่เท่าเทียมกัน
นฟูกิจการมีเงื่อนไขให้
ร็วและไม่เป็นธรรมต่อ
ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓
นชอบด้วยแผนเมื่อศาล
ว้นตามมาตรา ๙๐/๔๒
๙๐/๔๒ ตรี และในกรณี
(๒) ข้อเสนอในการชำระ
หมายบัญญัติไว้ว่าด้วย
ต่เจ้าหนี้นั้นจะให้ความ
สำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้
ษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย...”
ของลูกหนี้ ผู้บริหารแผน

ผู้บริหารแผนชั่วคราวหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี เห็นว่าการฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผนแล้วให้รายงานขอให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการโดยไม่ชักช้า...” ซึ่งจะเห็นได้ว่าความสำเร็จของแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายกำหนดไว้ว่าอย่างน้อยเมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ผู้บริหารแผนจึงจะขอให้ศาลยกเลิกการฟื้นฟูกิจการได้ก็ต่อเมื่อเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ดังนั้น เมื่อแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ในบทที่ ๑๓ ข้อ ๑๓.๒ ผลสำเร็จของแผน ระบุว่า “ในระหว่างกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน หากมีเหตุการณ์ดังต่อไปนี้เกิดขึ้นครบถ้วน ให้ถือว่าการฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผนแล้ว (ก) บริษัทโดยผู้บริหารแผนดำเนินการชำระหนี้ในจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหนี้ที่ต้องชำระตามแผน หรือ (ข) จำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ที่บริษัทโดยผู้บริหารแผนต้องดำเนินการชำระหนี้เหลือน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ทั้งหมด” ดังนั้น การที่แผนของลูกหนี้ในข้อ ๑๓.๒ (ข) กำหนดให้ผู้บริหารแผนขอยกเลิกการฟื้นฟูกิจการได้เพียงแค่จำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ที่บริษัทโดยผู้บริหารแผนต้องดำเนินการชำระหนี้เหลือน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ทั้งหมดโดยไม่คำนึงว่าเจ้าหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการจะได้รับชำระหนี้ไปเท่าใดหรือไม่ แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในข้อนี้จึงไม่ชอบ และข้อเท็จจริง

ปรากฏว่าภายหลังศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ผู้บริหารแผนของลูกหนี้ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๒ ขอให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เนื่องจากได้ดำเนินการตามเงื่อนไขผลสำเร็จของแผน ข้อ ๑๓.๒ (ข) เรียบร้อยแล้ว โดยรายงานยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่เสนอต่อศาลลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ระบุว่า ตามแผนฟื้นฟูกิจการมีเจ้าหนี้ทั้งหมด ๑๑ กลุ่ม โดยผู้บริหารแผนชำระหนี้ให้เจ้าหนี้กลุ่มที่ ๒ และที่ ๕ ครบถ้วนแล้ว ส่วนเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๔, ๖, ๘, ๙ และ ๑๐ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยกคำขอรับชำระหนี้ และเจ้าหนี้ขอถอนคำขอรับชำระหนี้ คงเหลือภาระหนี้ที่ต้องชำระหนี้ตามแผนอีก ๔ กลุ่ม คือเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑, ๓, ๗ และ ๑๑ และศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ ให้ยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามมาตรา ๙๐/๗๐ วรรคหนึ่ง ทั้งที่หนี้ส่วนใหญ่ของเจ้าหนี้ยังชำระไม่ครบถ้วน และเจ้าหนี้บางรายยังไม่เคยได้รับชำระหนี้ตามแผน ดังนั้น เมื่อแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มีรายการในแผนที่เขียนข้อความยกเว้นความรับผิดล่วงหน้าของผู้ทำแผนไว้ในหมายเหตุถึงผู้อ่านที่ไม่ชอบและแผนในข้อ ๑๓.๒ (ข) ที่กำหนดให้ผู้บริหารแผนขอยกเลิกการล้มละลายได้เพียงแค่จำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ที่บริษัทโดยผู้บริหารแผนต้องดำเนินการชำระหนี้เหลือน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกลุ่มเจ้าหนี้ทั้งหมด โดยไม่คำนึงว่าเจ้าหนี้ตามแผนฟื้นฟูจะได้รับชำระหนี้ไปเท่าใดเป็นรายการในแผนที่ไม่ชอบ

และศาลไม่อาจเห็นช
กลางที่เห็นชอบด้วย
ยกเลิกการฟื้นฟูกิจ
ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญ
ที่เห็นชอบด้วยแผนที่
ประชุมเจ้าหนี้ชอบแ
อนุญาตให้อุทธรณ์
ความเห็นของศาลฎีก
ไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกา
ของคดีเปลี่ยนแปลง
ศาลฎีกาย่อมมีอำนา
ฟื้นฟูกิจการของลูกห
ชอบด้วยแผนของศา
ตัว สิทธิและหน้าที่ข
ที่มีอยู่ก่อนศาลมีคำส
หนี้ตามเงื่อนไขความ
คำสั่งลงวันที่ ๒๘ มกร
การชำระหนี้ดังกล่า
เป็นอันระงับไปเท่าที่
ส่วนที่ขาดต่อไป”

าสั่งเห็นชอบด้วยแผน
นี้ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๔
รฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้
ของแผน ข้อ ๑๓.๒ (ข)
กิจการของเจ้าพนักงาน
จิกายน ๒๕๖๒ ระบุว่า
กลุ่ม โดยผู้บริหารแผน
นแล้ว ส่วนเจ้าหนี้กลุ่มที่
ัพย์ยกคำขอรับชำระหนี้
อภาระหนี้ที่ต้องชำระหนี้
๑, ๗ และ ๑๑ และศาล
ราคม ๒๕๖๓ ให้ยกเลิก
/๗๐ วรรคหนึ่ง ทั้งที่หนี้
ะเจ้าหนี้บางรายยังไม่เคย
ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มี
งรับผิดล่วงหน้าของผู้ทำ
แผนในข้อ ๑๓.๒ (ข) ที่
ะลายได้เพียงแค่จำนวน
จำเนินการชำระหนี้เหลือ
งด โดยไม่คำนึงว่าเจ้าหนี้
รายการในแผนที่ไม่ชอบ

และศาลไม่อาจเห็นชอบด้วยแผนดังกล่าวได้ คำสั่งของศาลล้มละลายกลางที่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ดังกล่าวและคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ การที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษวินิจฉัยว่า คำสั่งของศาลล้มละลายกลางที่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการและแผนที่มีการแก้ไขตามมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ชอบแล้ว ไม่มีกรณีต้องแก้ไข จึงไม่มีเหตุสมควรอนุญาตให้อุทธรณ์ ยกคำร้องของผู้คัดค้านทั้งสอง จึงไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสองข้อนี้ฟังขึ้น และกรณีไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาข้ออื่นของผู้คัดค้านทั้งสองอีกเพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ดังที่วินิจฉัยมาแล้ว ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนและยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งมีผลทำให้คำสั่งฟื้นฟูกิจการและคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนของศาลล้มละลายกลางเป็นอันถูกยกเลิกเพิกถอนไปในตัว สิทธิและหน้าที่ของลูกหนี้กับเจ้าหนี้ทั้งปวงย่อมกลับไปเป็นดังเดิมที่มีอยู่ก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ แม้ลูกหนี้ได้ดำเนินการชำระหนี้ตามเงื่อนไขความสำเร็จที่กำหนดในแผนจนศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ ให้ยกเลิกการฟื้นฟูกิจการแล้วก็ตาม การชำระหนี้ดังกล่าวมีผลเพียงทำให้หนี้ที่เจ้าหนี้ทั้งปวงมีต่อลูกหนี้เป็นอันระงับไปเท่าที่ลูกหนี้ได้ชำระ ลูกหนี้จึงยังคงต้องรับผิดชำระหนี้ส่วนที่ขาดต่อไป”

พิพากษากลับเป็นว่า มีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนและมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๕๘ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๙๐/๔๘ วรรคสี่ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วยแผนทั้งสามศาลให้เป็นพับ

(สันต์ชัย ล้อมณีนพรัตน์ เกียรติพงศ์ อมาตยกุล อนันต์ วงษ์ประภารัตน์ สุทธินันท์ เสียมสกุล)

(ฎีกาย่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๗๓/๒๕๖๕

(บริษัทสหวิริยาเพลทมิล จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ร้องขอ กรมศุลกากร และกรมสรรพากร เจ้าหนี้รายที่ ๖๖ กรมสรรพากร เจ้าหนี้รายที่ ๑๒๐)

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ (ม.๕๕)
ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ (ม.๘๐/๔๒, ม.๘๐/๕๘, ม.๘๐/๖๑)

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๕๕ วรรคสาม กำหนดให้ในกรณีที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากร ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมีหน้าที่ต้องแจ้งขอชำระภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มต่อกรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากร และต้องชำระภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มให้เสร็จภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจำนวนเงินภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มที่ต้องชำระ แผนฟื้นฟูกิจการข้อ ๘.๒.๖ (๒) เป็นเพียงกำหนดให้ชัดเจนว่า ลูกหนี้จะต้องรับผิดชำระหนี้ค่าภาษีอากรในส่วนนี้ต่อเมื่อคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้พิจารณาว่าลูกหนี้ปฏิบัติผิดเงื่อนไขและมีคำสั่งเพิกถอนบัตรส่งเสริมการลงทุนของลูกหนี้แล้ว ซึ่งจะส่งผลให้ลูกหนี้ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากรต่อไป และกำหนดวันที่ลูกหนี้ต้อง

เริ่มชำระหนี้เงินต้นงวดแรกสำหรับหนี้ส่วนนี้โดยกำหนดให้ชำระภายในวันทำการสุดท้ายของเดือนถัดจากเดือนที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีคำสั่งเพิกถอนบัตรส่งเสริมการลงทุนและเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ได้มีหนังสือแจ้งเรียกให้ลูกหนี้ชำระค่าภาษีอากรและภาษีมูลค่าเพิ่มเท่านั้น โดยไม่ได้กำหนดยกเว้นหน้าที่ของลูกหนี้ที่จะต้องชำระค่าภาษีอากรและหน้าที่ที่ต้องแจ้งขอชำระภาษีอากรต่อเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากรแต่อย่างใด แผนข้อนี้จึงไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๕๕ วรรคสาม และไม่ทำให้กรมศุลกากรและกรมสรรพากรเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ไม่ได้รับความเป็นธรรม

พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ ไม่ได้บัญญัติให้สิทธิหรือคุ้มครองแก่หนี้ภาษีอากรที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเป็นกรณีพิเศษภายใต้บังคับมาตรา ๙๐/๕๘ (๒) ประกอบมาตรา ๑๓๐ (๖) สิทธิของกรมศุลกากรและกรมสรรพากรเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ มีฐานะเช่นเดียวกับเจ้าหนี้อื่น แม้หนี้ภาษีอากรที่เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องอันมีอยู่แล้วหรือจะมีขึ้นต่อไปก็อาจถูกปรับลดหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการชำระหนี้ได้ ทั้งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๓๕-๓๖/๒๕๔๔ ว่าบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจเห็นชอบด้วยแผนได้

แผนซึ่งกำหนดให้เจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการผู้ใดไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ให้เจ้าหนี้รายนั้นมีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ได้

ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๖๑ (๑) จะต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะให้เจ้าหนี้รายใดที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้เพียงใดเพราะข้อเสนอในแผนต้องผ่านการพิจารณาของที่ประชุมเจ้าหนี้ และได้รับความเห็นชอบจากศาล ซึ่งศาลย่อมจะต้องพิจารณาถึงเหตุอันสมควรและความเป็นธรรมในการที่แผนจะกำหนดให้เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้รับชำระหนี้ ดังนั้น แม้แผนฟื้นฟูกิจการกำหนดให้ลูกหนี้โดยผู้บริหารแผนพิจารณาร่วมกันกับคณะกรรมการเจ้าหนี้สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทางการค้าปกติที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้โดยนำวิธีการและเงื่อนไขเดียวกับเจ้าหนี้ตามแผนในลักษณะหนี้ประเภทนั้นมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่มิได้มีการกำหนดรายละเอียดไว้ในแผนว่าเจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้มีรายใดบ้างและมีจำนวนหนี้เท่าใด ซึ่งมีผลให้การได้รับชำระหนี้ที่ไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามที่กำหนดไว้ในแผนส่วนนี้ไม่ได้ผ่านการพิจารณาของที่ประชุมเจ้าหนี้และศาลได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ข้อนี้จึงมิชอบด้วยกฎหมาย แต่เป็นข้อกำหนดที่ไม่เป็นข้อสำคัญอันจะทำให้แผนฟื้นฟูกิจการทั้งฉบับตกไป แผนส่วนอื่นๆ ยังใช้บังคับได้ ศาลฎีกาพิพากษาแก้เป็นว่าไม่เห็นชอบด้วยแผนเฉพาะข้อนี้ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ

คดีสืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และตั้งลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานว่า เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับแผนและแผนที่มีการแก้ไข ขอให้ศาลล้มละลายกลางนัดพิจารณาแผน

เจ้าหนี้รายที่ ๖๖ และรายที่ ๑๒๐ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ในกลุ่มที่ ๖ เจ้าหนี้หน่วยงานราชการและภาครัฐยื่นคำคัดค้านและแก้ไขคำคัดค้านทำนองเดียวกันว่า แผนฟื้นฟูกิจการและแผนที่แก้ไขกำหนดเงื่อนไขและวิธีการในการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งสองโดยให้งดเบี้ยปรับและเงินเพิ่มอันเกิดจากมูลหนี้ภาษีอากรขัดต่อกฎหมาย ทั้งแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าวกำหนดให้การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ขัดต่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๒๖ และ ๙๐/๖๑ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ขอให้มีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ

ผู้ทำแผนยื่นคำชี้แจงว่า ข้อกำหนดของแผนฟื้นฟูกิจการสามารถปรับลดหนี้ของกรมศุลกากรและกรมสรรพากร เจ้าหนี้รายที่ ๖๖ และกรมสรรพากร เจ้าหนี้รายที่ ๑๒๐ ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ทำแผนสามารถกำหนดเรื่องการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ที่ไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๖๑ (๑) แผนฟื้นฟูกิจการของผู้ทำแผนเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและกระทำโดยสุจริต

ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนและแผนที่มีการแก้ไขตามมติพิเศษของที่ประชุมเจ้าหนี้ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

เจ้าหนี้ทั้งสองอุทธรณ์ โดยได้รับอนุญาตจากศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ

ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

เจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่คู่ความทุกฝ่ายไม่ได้โต้แย้งกันรับฟังเป็นยุติว่า แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามเอกสารหมาย ร.๔ หน้า ๓๙ ระบุว่า "๘.๒.๖ เจ้าหนี้กลุ่มที่ ๖: เจ้าหนี้หน่วยราชการและภาครัฐ... จะได้รับการชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังนี้...

(๒) ภาระหนี้เงินต้นคงค้างของเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๖ (เจ้าหนี้กรมศุลกากรและกรมสรรพากร รายที่ ๖๖) จำนวน ๒๑,๐๓๑,๓๕๗.๗๘ บาท ซึ่งเป็นภาระหนี้ในอนาคตที่มีเงื่อนไขและยังไม่เกิดขึ้น หากต่อมาบริษัทฯ ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีคำสั่งเพิกถอนบัตรส่งเสริมการลงทุน เลขที่ ๑๔๙๗ (๒)/๒๕๕๔ ทำให้บริษัทฯ ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ดังกล่าวจากกระแสเงินสดเพื่อการชำระหนี้เป็นรายเดือนรวม ๘๔ เดือน โดยเริ่มชำระหนี้เงินต้นงวดแรกภายในวันทำการสุดท้ายของเดือนถัดจาก

แผนและแผนที่มีการ
รมเนียมให้เป็นพับ
จากศาลอุทธรณ์คดี

ค่าฤชาธรรมเนียมใน

ากศาลฎีกา
"ข้อเท็จจริงเบื้องต้น
แผนฟื้นฟูกิจการของ
"๘.๒.๖ เจ้าหนี้กลุ่ม
รับการชำระหนี้ตาม

ลุ่มที่ ๖ (เจ้าหนี้กรม
,๐๓๑,๓๕๗.๗๘ บาท
ขึ้น หากต่อมาบริษัทฯ
นะกรรมการส่งเสริม
งการลงทุนได้มีคำสั่ง
๒๕๕๔ ทำให้บริษัทฯ
ชำระหนี้ดังกล่าวจาก
๘๔ เดือน โดยเริ่ม
ายของเดือนถัดจาก

เดือนที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีคำสั่งเพิกถอนบัตรส่งเสริมการลงทุนของบริษัทฯ และกรมศุลกากรและกรมสรรพากรได้มีหนังสือแจ้งเรียกให้บริษัทฯ ชำระค่าภาษีอากรและภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวนดังกล่าว

(๓) ภาระหนี้อื่นใดของเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๖ รวมทั้งหนี้เบี้ยปรับเงินเพิ่มจำนวน ๔๖,๒๔๓,๘๔๑.๔๑ บาท หนี้ดอกเบี้ยคงค้าง ดอกเบี้ยผิดนัด ค่าปรับ ค่าฤชาธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย และเงินอื่นใดที่เกิดขึ้นตามสัญญา และหรือตามกฎหมายที่มิได้กำหนดวิธีการชำระหนี้ไว้ในแผนฉบับนี้ ถือว่าได้รับการปลดหนี้ทั้งจำนวนทันทีที่มีการชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการให้แก่เจ้าหนี้รายดังกล่าวครบถ้วน

แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามเอกสารหมาย ร.๔ หน้า ๔๑ และ ๔๒ ระบุว่า "๘.๓ การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ ผู้บริหารแผนมีอำนาจพิจารณาเห็นชอบให้บริษัทฯ ชำระหนี้อื่นได้ หากเป็นไปตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ดังนี้ มูลหนี้ทางการค้าปกติที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเจ้าหนี้มิได้ยื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย หากผู้บริหารแผนและคณะกรรมการเจ้าหนี้ร่วมกันพิจารณาแล้วเห็นพ้องกันว่าเป็นหนี้ที่แท้จริงและการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ดังกล่าวจำเป็นสำหรับการฟื้นฟูกิจการและ/หรือการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ต่อไปในอนาคต หรือกรณีเจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอภายใน แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาล (แล้วแต่กรณี) มีคำสั่งให้รับคำขอรับชำระหนี้

ผู้บริหารแผนจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ดังกล่าวโดยนำวิธีการและเงื่อนไขเดียวกับเจ้าหนี้ตามแผนในลักษณะหนี้ประเภทนั้นมาใช้บังคับโดยอนุโลม"

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ประการแรกว่า การที่แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามเอกสารหมาย ร.๔ หน้า ๓๙ ข้อ ๘.๒.๖ (๒) กำหนดเงื่อนไขให้เจ้าหนี้รายที่ ๖๖ จะได้รับชำระหนี้ในกรณีที่ลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีคำสั่งเพิกถอนบัตรส่งเสริมการลงทุนของลูกหนี้ เมื่อเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ได้มีหนังสือแจ้งเรียกให้ลูกหนี้ชำระค่าภาษีอากรและภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวนดังกล่าว เป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๕๕ วรรคสาม หรือไม่ ปัญหานี้เจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ยกขึ้นกล่าวอ้างในอุทธรณ์ไว้แล้ว แต่ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษมิได้หยิบยกขึ้นวินิจฉัยจึงเป็นการไม่ชอบ แต่เมื่อคดีขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลฎีกาแล้วเห็นสมควรวินิจฉัยไปโดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษวินิจฉัยใหม่ ศาลฎีกาเห็นว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๕๕ วรรคสาม บัญญัติว่า "ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องแจ้งขอชำระภาษีอากร หรือภาษีอากรเพิ่มต่อกรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรที่ได้นำของนั้นเข้ามาหรือส่งของนั้นออกไปภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากร และต้องชำระ ณ ที่ทำการศุลกากร

ซึ่งกรมศุลกากรกำ
แจ้งจำนวนเงินภาษี
บทบัญญัติของกฎ
ส่งเสริมการลงทุนก
ผู้ได้รับการส่งเสริมก
ภาษีอากรหรือภาษี
หนึ่งเดือนนับแต่วัน
ภาษีอากร และประ
ให้เสร็จภายในกำห
อากรหรือภาษีอาก
ให้เกิดความชัดเจ
ส่วนนี้ต่อเมื่อคณะ
ปฏิบัติผิดเงื่อนไข
ลูกหนี้แล้ว ซึ่งจะ
อากรต่อไป และ
สำหรับหนี้ส่วนนี้
เดือนถัดจากเดือน
บัตรส่งเสริมการล
ลูกหนี้ชำระค่าภา
กำหนดยกเว้นหน้
ที่ต้องแจ้งขอชำระ

ซึ่งกรมศุลกากรกำหนดให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจำนวนเงินภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มอันจะต้องชำระ...” ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวกำหนดว่าในกรณีที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากร ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมีหน้าที่ประการแรกคือ ต้องแจ้งขอชำระภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มต่อกรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากร และประการที่สอง ต้องชำระภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มให้เสร็จภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจำนวนเงินภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มที่ต้องชำระ แผนข้อ ๘.๒.๖ (๒) เพียงกำหนดให้เกิดความชัดเจนว่า ลูกหนี้จะต้องรับผิดชำระหนี้ค่าภาษีอากรในส่วนนี้ต่อเมื่อคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้พิจารณาว่าลูกหนี้ปฏิบัติผิดเงื่อนไขและมีคำสั่งเพิกถอนบัตรส่งเสริมการลงทุนของลูกหนี้แล้ว ซึ่งจะส่งผลให้ลูกหนี้ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากรต่อไป และกำหนดวันที่ลูกหนี้ต้องเริ่มชำระหนี้เงินต้นงวดแรกสำหรับหนี้ส่วนนี้โดยกำหนดให้ชำระภายในวันทำการสุดท้ายของเดือนถัดจากเดือนที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีคำสั่งเพิกถอนบัตรส่งเสริมการลงทุนและเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ได้มีหนังสือแจ้งเรียกให้ลูกหนี้ชำระค่าภาษีอากรและภาษีมูลค่าเพิ่มเท่านั้น แผนข้อนี้ไม่ได้กำหนดยกเว้นหน้าที่ของลูกหนี้ที่จะต้องชำระค่าภาษีอากรและหน้าที่ที่ต้องแจ้งขอชำระภาษีอากรต่อเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ภายในหนึ่งเดือนนับ

แต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากรแต่อย่างใด แผนข้อนี้จึงไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๕๕ วรรคสาม และไม่ทำให้เจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ไม่ได้รับความเป็นธรรมแต่อย่างใด ฎีกาของเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ประการแรกฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ประการที่สองว่า การที่แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามเอกสารหมาย ร.๔ หน้า ๓๙ ข้อ ๘.๒.๖ (๓) กำหนดเงื่อนไขและวิธีการในการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ โดยให้งดเบี้ยปรับและเงินเพิ่มอันเกิดจากมูลหนี้ภาษีอากรดังกล่าวไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ประมวลรัษฎากร และพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ และขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หรือไม่ เห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ ไม่ได้บัญญัติให้สิทธิหรือคุ้มครองแก่หนี้ภาษีอากรที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเป็นกรณีพิเศษแล้ว ภายใต้บังคับมาตรา ๙๐/๕๘ (๒) ประกอบมาตรา ๑๓๐ (๖) สิทธิของกรมศุลกากรและกรมสรรพากรเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ จึงมีฐานะเช่นเดียวกับเจ้าหนี้อื่น ดังนั้น แม้หนี้ภาษีอากรที่เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องอันมีอยู่แล้วหรือจะมีขึ้นต่อไปก็อาจถูกปรับลดหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการชำระหนี้ได้ ส่วนที่เจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ฎีกาว่า แผนไม่อาจปรับลดยอดหนี้ภาษีอากรและแผนขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้น พออนุมานได้ว่าเจ้าหนี้รายที่ ๖๖

คัดค้านว่าพระราช
อันเป็นบทบัญญัติว่
ซึ่งปัญหาดังกล่าว
๒๕๔๔ แล้วว่า บท
ศาลสามารถใช้ดุ
เจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ป
คดีมีปัญห
ประการสุดท้ายว่า
หน้า ๔๑ ถึง ๔๒
ยื่นคำขอรับชำระ
ประโยชน์ให้แก่เจ้
ไม่สอดคล้องและ
พ.ศ. ๒๔๘๓ ก่อใ
ยื่นคำขอรับชำระ
ฟื้นฟูกิจการตามพ
หลังจากที่ที่ประชุม
เห็นชอบด้วยแผน
ลูกหนี้รวมทั้งบุค
ดำเนินการตามแ
ชำระหนี้ได้ให้เป็น
ลูกหนี้และเจ้าหนี้

เยวกับภาษีอากรแต่
เสริมการลงทุน พ.ศ.
นี้รายที่ ๖๖ ไม่ได้รับ
๖๖ ประการแรกฟัง

นี้รายที่ ๖๖ ประการ
มเอกสารหมาย ร.๔
การในการได้รับชำระ
ะเงินเพิ่มอันเกิดจาก
ญญัติศุลกากร พ.ศ.
งเสริมการลงทุน พ.ศ.
จักรไทย พุทธศักราช
ละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓
ษีอากรที่เกิดขึ้นก่อน
าแล้ว ภายใต้บังคับ
สิทธิของกรมศุลกากร
ช่นเดียวกับเจ้าหนี้อื่น
งอันมีอยู่แล้วหรือจะมี
นไขในการชำระหนี้ได้
ลดยอดหนี้ภาษีอากร
ว่าเจ้าหนี้รายที่ ๖๖

คัดค้านว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๕๘ อันเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการให้ความเห็นชอบด้วยแผนขัดรัฐธรรมนูญ ซึ่งปัญหาดังกล่าวศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๓๕-๓๖/๒๕๔๔ แล้วว่า บทบัญญัติมาตรา ๙๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจเห็นชอบด้วยแผนดังกล่าวได้ ฎีกาของเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ประการที่สองฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ประการสุดท้ายว่า แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามเอกสารหมาย ร.๔ หน้า ๔๑ ถึง ๔๒ ข้อ ๘.๓ ซึ่งกำหนดการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ ข้อกำหนดดังกล่าวถือว่าไม่สุจริตและเอื้อประโยชน์ให้แก่เจ้าหนี้เฉพาะราย มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ ซึ่งไม่สอดคล้องและขัดต่อหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหนี้อื่นที่ได้ดำเนินการยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ตามขั้นตอนกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ในการฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ หมวด ๓/๑ นั้น หลังจากที่ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติยอมรับแผนแล้ว จะต้องให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนอีกชั้นหนึ่ง แผนจึงจะมีผลบังคับผูกพันเจ้าหนี้และลูกหนี้รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้อง ส่วนผู้บริหารแผนมีหน้าที่ในการดำเนินการตามแผนและดำเนินการชำระหนี้ในมูลหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ให้เป็นไปตามแผนฟื้นฟูกิจการ การที่แผนจะกำหนดให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ไปตกลงกันต่างหากในสาระสำคัญนอกเหนือจาก

แผนที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้วไม่อาจทำได้ ส่วนที่มาตรา ๙๐/๖๑ บัญญัติว่า "เจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการผู้ใดไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๙๐/๒๖ หรือมาตรา ๙๐/๒๗ วรรคสาม แล้วแต่กรณี เจ้าหนี้ผู้นั้นย่อมหมดสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ ไม่ว่าการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะเป็นผลสำเร็จตามแผนหรือไม่ เว้นแต่ (๑) แผนจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น..." ตามบทบัญญัติดังกล่าว เจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการผู้ใดไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ เจ้าหนี้ผู้นั้นย่อมหมดสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ เว้นแต่แผนกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น กล่าวคือ แผนกำหนดให้เจ้าหนี้รายนั้นมีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ได้ ซึ่งแผนจะต้องระบุไว้ให้ชัดเจนว่าจะให้เจ้าหนี้รายใดที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้เพียงใด ซึ่งข้อเสนอในแผนดังกล่าวจะต้องผ่านการพิจารณาของที่ประชุมเจ้าหนี้และได้รับความเห็นชอบจากศาล ซึ่งกรณีดังกล่าวศาลย่อมจะต้องพิจารณาถึงเหตุอันสมควรและความเป็นธรรมในการที่แผนจะกำหนดให้เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้รับชำระหนี้ ดังนั้น แม้แผนฟื้นฟูกิจการกำหนดให้ลูกหนี้โดยผู้บริหารแผนพิจารณาร่วมกันกับคณะกรรมการเจ้าหนี้สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทางการค้าปกติที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ โดยนำวิธีการและเงื่อนไขเดียวกับเจ้าหนี้ตามแผนในลักษณะหนี้ประเภทนั้นมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่มิได้มีการกำหนดรายละเอียดไว้ในแผนว่าเจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้มีรายใดบ้างและมีจำนวนหนี้เท่าใด ซึ่งมีผลให้การได้รับชำระ

หนี้ที่ไม่ยื่นคำขอรับ
การพิจารณาของที่ป
แผนฟื้นฟูกิจการข
อย่างไรก็ตาม ข้อก
สำคัญอันจะทำให้แ
อื่นๆ ยังใช้บังคับไ
ด้วยแผนข้อนี้มานั้น
ของเจ้าหนี้รายที่ ๖

พิพากษาแ
ชำระหนี้ให้แก่เจ้าห
ไปตามคำพิพากษา
ชั้นฎีกาให้เป็นพับ

(นวลทิพย์ ฉัตรชัย

หนี้ที่ไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามที่กำหนดไว้ในแผนส่วนนี้ไม่ได้ผ่านการพิจารณาของที่ประชุมเจ้าหนี้และศาลได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ข้อ ๘.๓ จึงมิชอบด้วยกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดในแผนข้างต้น เป็นข้อกำหนดที่ไม่เป็นข้อสำคัญอันจะทำให้แผนฟื้นฟูกิจการทั้งฉบับตกไปเสียทีเดียว แผนส่วนอื่นๆ ยังใช้บังคับได้ ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนข้อนี้มานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาประการสุดท้ายของเจ้าหนี้รายที่ ๖๖ ฟังขึ้น"

พิพากษาแก้เป็นว่า ไม่เห็นชอบด้วยแผนเฉพาะข้อ ๘.๓ การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

(นวลทิพย์ ฉัตรชัยสกุล เอกศักดิ์ ยันตรปกรณ์ สุทธินันท์ เสียมสกุล)